

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 בנובמבר 2008

416

ו' בחשוון התשס"ט

עמוד

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 61) (הסדר לסגירת תיק מותנית), התשס"ט-2008 210

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 61) (הסדר לסגירת תיק מותנית), התשס"ט-2008

1. הוספת סעיף 62 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 62 א' יבוא:

(א) על אף האמור בסעיף 62(א), רשאי תובע, גם אם ראה שקיימות ראיות מספיקות לאישום, שלא להעמיד חשוד לדין ולהציע לו הסדר לסגירת תיק המותנית בתנאים (בסעיף זה – הסדר), אם ראה כי מילוי תנאי ההסדר יענה על העניין לציבור, בנסיבות המקרה.

(ב) במסגרת ההסדר רשאי תובע להתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגד החשוד, אם יודה החשוד בעובדות המהוות את העבירה והמפורטות בהסדר, ויתחייב לקיים תנאים שיפורטו בהסדר בתוך פרק זמן שיקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

הברירה בין שימוש בהסדר המוצע כדי להקל על העומס של בתי המשפט לבין שימוש בהסדר לצורך העמקת האכיפה במקרים שבהם התיקים כיום נסגרים בלא מענה נוסף, היא פועל יוצא של צרכים ואמצעים.

השימוש בהסדר ייעשה בהתאם לנסיבות הקונקריות של תיק מסוים, או של סוג תיקים המאופיינים בנסיבות דומות, אף שמטבע הדברים, הסדר זה נועד (בדומה, למשל, להסדר של עיכוב הליכים) לשמש בעיקר במקרים של עבירות קלות או עבירות שביצעו בנסיבות מקלות, או במקרים של נסיבות מקלות הנוגעות לחשוד שביצע את העבירה. הצעה דומה הועלתה בידי ד"ר אורן גול במאמר "הסדרי ענישה – הצעה להליך חדש" עיוני משפט ל(1) 125 (2006). במאמרו מציג ד"ר גול הצעה דומה להסדר ביניים בין סגירת תיק לבין הגשת כתב אישום, ומציין כי ההסדרים שמהותם דומה קיימים גם במדינות אחרות, ובעיקר בהולנד, דנמרק וגרמניה.

סעיף 1 הסדר לסגירת תיק מותנית יוצע על ידי תובע כאשר קיימת תשתית ראייתית להגשת כתב אישום נגד החשוד, ולכאורה יש עניין ציבורי בהגשת כתב אישום, אם כי גבולי. ההסדר יוצע כאשר בנסיבות ביצוע העבירה הספציפית ניתן להסתפק בסגירת תיק, המותנית בכך שהחשוד ימלא את התנאים שייקבעו ויוסכמו בינו לבין התביעה. בתנאים אלה יש כדי לבטא את התגובה החברתית ההולמת כלפי החשוד ולתת מענה לעניין הציבורי.

כללי סימן א' לפרק ד' של חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – החוק או חוק סדר הדין הפלילי), כולל הוראות בדבר העמדה לדין וסגירת תיק חקירה. ההסדר המוצע מבקש להוסיף לסימן א' האמור את סעיף 62, שעניינו סגירת תיק בשל העדר עניין לציבור, המותנית בכך שהחשוד מילא תנאים שהוסכמו מראש בינו לבין התביעה (להלן – הסדר או הסדר לסגירת תיק מותנית).

הסדר זה יעשיר את "ארגז הכלים" העומד לרשות התביעה, ויאפשר התאמה טובה יותר בין חומרת העבירה ונסיבות ביצועה לבין חומרת התגובה החברתית המופעלת נגד העבריין. לצד זאת, הסדר זה יאפשר גם את הרחבת האכיפה על תיקים פליליים שכיום נסגרים מחוסר עניין לציבור, בין מאחר שאינם מצדיקים סנקציה פלילית ובין בשל אילוצי כוח אדם וזמן שיפוטי. כיום, נאלץ לעתים תובע – במקרים מהסוג הנדון – להגיש כתב אישום או לסגור את התיק, אף ששתי חלופות אלה אינן הולמות, וזאת בהעדר אמצעי ביניים הולם. במקרים כאלה נקטת הליך פלילי היא לעתים אמצעי חמור מדי בנסיבות העניין, ואילו סגירת התיק גם היא אינה ממצה את האינטרס הציבורי שבאכיפת החוק, המצדיק תגובה חברתית הולמת גם במקרים לא חמורים.

ההסדר של סגירת תיק מותנית יעניק לתביעה במקרים אלה כלי מידתי והולם יותר, הן מבחינת האינטרס הציבורי והן מבחינת הפרט.

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43; התשס"ח, עמ' 415.

(ג) דחה חשוד הצעה להסדר או שלא השיב עליה בתוך הזמן שקצב לו התובע בהצעה, יעמידו התובע לדין, אלא אם כן נוכח ממידע חדש שהובא לידיעתו לאחר הצעת ההסדר לחשוד, או מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי אין די ראיות לאישום או שאין במשפט עניין לציבור.

(ד) תנאי ההסדר שיציע התובע, טעונים אישור של מי שמוסמך לאשר החלטה שלא להעמיד לדין בשל העדר עניין לציבור בהתאם להוראות סעיף 62(א).

(ה) הסדר ייערך בכתב ויכלול את כל אלה:

- (1) תיאור העובדות המהוות את העבירה;
  - (2) תיאור התנאים שעל החשוד למלא, ובלבד שתנאים אלה מנויים בתוספת הרביעית;
  - (3) פרק הזמן שבמהלכו על החשוד למלא אחר תנאי ההסדר; לעניין חוק זה, יראו את פרק הזמן שנקבע כאמור, כחלק מתנאי ההסדר.
- (ו) תובע רשאי לקבוע בתנאי ההסדר את הדרך שבה יוכיח לו החשוד כי מילא את התנאים שנקבעו בהסדר.
- (ז) תובע לא יעמיד חשוד לדין בשל עובדות המהוות עבירה שהוא הודה בהן במסגרת הסדר, לאחר שהחשוד החל למלא את תנאי ההסדר, בין שסיים למלא את התנאים האמורים ובין אם לאו, אלא אם כן מצא שההסדר הושג במרמה; כתב אישום בהתאם לסעיף קטן זה יוגש באישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לעניין זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

במקרה שבו החשוד דוחה את הצעת ההסדר או שאינו מגיב להצעה בתוך פרק זמן שייקבע על ידי התובע, יוגש נגדו כתב אישום. הסיכון בהגשת כתב אישום לעומת האלטרנטיבה החמורה פחות של הסדר סגירת תיק מותנית, אמור לדרבן את החשוד להיענות להצעת ההסדר, ומשכך לייעל את ההליך ולקצרו. עם זאת, נותרת בידי התובע הסמכות שלא להעמיד לדין את החשוד על אף סירובו להצעת ההסדר, בהתקיים טעמים מיוחדים או נסיבות שלא היו בידיעת התובע טרם הצעת ההסדר, אשר משליכים על הערכת דיוט הראיות או העניין הציבורי שבהגשת כתב האישום.

משמעות ההסדר בין התביעה לחשוד היא, כי תיק החקירה ייסגר בשל העדר עניין לציבור, וזאת לאחר שהתובע נוכח כי מולאו תנאי ההסדר על ידי החשוד. לפיכך, נדרש אישור של הגורם שהיה מאשר את סגירת תיק מטעם זה לפי סעיף 62(א) לחוק. לכן, אישור ההסדר ייעשה בידי בעל הסמכות לקבל החלטה שלא להעמיד לדין מחוסר עניין לציבור על פי הסעיף האמור, כדי להבטיח שההסדר המוצע עומד בדרישות החוק. עם הפעלת ההסדר ראוי לגבש אמות מידה לעניין הבחירה בין הצעת הסדר לחשוד לבין סגירת התיק או הגשת כתב אישום.

ההסדר המוצע אינו מוגבל על פי לשונו לעבירות מסוימות. עם זאת, בסמכותם של שר המשפטים והשר לביטחון הפנים להתקין תקנות המייעדות את ההסדר לשימוש בסוגי עבירות מסוימות, כפי שיקבעו. יש להדגיש כי מעצם טיבו של ההסדר ברור כי הוא יוצע בעבירות קלות או בעבירות המבוצעות בנסיבות קלות. לפיכך, קשה להעלות על הדעת כי הסדר מסוג זה יענה על דרישת העניין הציבורי כאשר מדובר בעבירות פשע חמורות כמו אונס או רצח. עם זאת, אין מקום לייחדו לעבירות מסוג עוון בלבד, שכן יהיו מקרים שבהן עבירות המסווגות כפשעים, יבוצעו בנסיבות מינוריות דיין כדי שההסדר המוצע יהווה תגובה חברתית מתאימה.

הדרך להצעת ההסדר לחשוד על ידי התובע אינה מפורטת. עם זאת, נראה כי ככל שההסדר מורכב יותר ומחייב עמידה בתנאים בפיקוח של קצין מבחן, ראוי כי ההצעה תיעשה תוך הידברות עם החשוד. לעומת זאת, בעבירות שבהן הנוק שנגרם על ידי החשוד, או הפיזיו שיש לפצות את הנפגע, ניתן לכימות ודי בתשלומו כדי למצות את העניין הציבורי, נראה שאין מניעה בהודעה חד-צדדית מצד התביעה לחשוד.

(ח) נוכח תובע כי החשוד הפר את תנאי ההסדר, יעמידו לדין בשל העובדות המהוות עבירה שהוא הודה בהן במסגרת ההסדר, אלא אם כן מצא שאין להעמידו לדין, מטעמים מיוחדים שיירשמו; לענין זה, יראו כהפרה של תנאי ההסדר, גם הגשה של כתב אישום על עבירה שהחשוד התחייב במסגרת ההסדר להימנע ממנה, כאמור בפרט 2 לתוספת הרביעית.

(ט) הועמד חשוד לדין בהתאם לסעיף קטן (ח), יראו את ההסדר כמבוטל והחשוד לא יהיה מחויב במילוי תנאי ההסדר שטרם מילא; מילא החשוד חלק מהתנאים שנקבעו בהסדר, יתחשב בכך בית משפט במסגרת שיקוליו בבואו לגזור את דינו.

(י) הודיית חשוד בעובדות המהוות עבירה, במסגרת הסדר, לא תשמש ראיה נגדו בהליך פלילי בשל עובדות אלה.

(יא) שר המשפטים, שר הרווחה והשירותים החברתיים, והשר לביטחון הפנים יקבעו את מועד תחילתו של פרט 4 לתוספת הרביעית והוראות לענין תחולתו.

(יב) שר המשפטים רשאי, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת הרביעית.

(יג) שר המשפטים והשר לביטחון הפנים רשאים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע כי הוראות סעיף זה יחולו רק על סוגי עבירות שיקבעו.

הוספת סעיף 64א 2. אחרי סעיף 64 לחוק העיקרי יבוא:

"סייג לזכות הערר 64א. הוראות סעיפים 63 ו-64 לא יחולו לענין הסדר כמשמעותו בסעיף 62ב(א)."

ד ב ר י ה ס ב ר

זהו התמריץ העיקרי לחשוד להסכים להסדר ולקיימו, שכן קיום ההסדר אינו גורר אחריו העמדה לדין פלילי תוך סיכון להרשעה בפלילים, ובהכרח אינו כלול במרשם הפלילי הניתן להצגה לפני בית המשפט, ואילו הפרת ההסדר תביא להליך פלילי על כל משמעויותיו הנגזרות.

מוצע כי אם יתברר לתובע שההסדר הושג על ידי החשוד במרמה (בין לאחר שמילא החשוד את תנאי ההסדר ובין במהלך מילויים), יביא הדבר לביטול ההסדר ולהעמדת החשוד לדין. בהקשר זה יש לציין כי במקרה שבו מפר החשוד התחייבות להימנע מעבירה, התובע יכריע אם בוצעה עבירה נוספת בניגוד להתחייבות ויעמיד את החשוד לדין על העבירה המאוחרת בזמן. אם החליט התובע שההתחייבות תלויה במתן ערובה, היא תחולט במקרה של הפרת ההתחייבות.

סעיף 2 מוצע לקבוע, בדומה להסדר לענין החלטה בדבר הגשת כתב אישום, כי לא תתאפשר הגשת ערר על החלטה להגיע להסדר עם חשוד. זאת מאחר שההסדר כולל תנאים שמילויים אמור לענות על העניין לציבור, בנסיבות המקרה, תחת הגשת כתב אישום.

מוצע לקבוע בחוק כי ההסדר יפרט את העובדות המבססות את החשד לביצוע העבירה שעבר החשוד. ההסדר יכול לכלול את התנאים שעל החשוד למלא ופרק הזמן שבמהלכו עליו למלא את אותם תנאים. עוד מובהר בהצעת החוק כי יראו את פרק הזמן שנקבע למילוי התנאים בידי החשוד, כחלק מתנאי ההסדר לכל דבר ועניין (כך למשל לענין השלכות הפרה של תנאי ההסדר). כמו כן רשאי התובע לכלול בין פרטי ההסדר את הדרך שבה יוכיח החשוד את קיום התנאים.

התנאים שניתן לכלול בהסדר הם תנאים שאינם בעלי אופי עונשי. ניתן לדרוש פיצוי של נזוק או שיפוי נזק שנגרם בעקבות ביצוע העבירה, השבת רווחים לא חוקיים או טובות הנאה שהושגו בעקבות ביצוע העבירה, או לחייב בביצוע פעולה אחרת שיש בה כדי להשיב מצב לתיקונו, כגון תיקון בעין של חפץ שהושחת, כמו כן ניתן להפנות את החשוד לתכנית טיפול שיציע לו שירות המבחן.

מוצע כי הפרת תנאי ההסדר, ובכלל זה כאמור אי-מילויים בפרק הזמן שנקבע בהסדר, תגרור אחריה העמדתו של החשוד לדין פלילי בשל העבירות שבהן הודה.

"תוספת רביעית"

(סעיף 62ב(ה)(2))

תנאים שתובע רשאי לכלול בהסדר לסגירת תיק מותנית

1. תשלום לאוצר המדינה בסכום שהחליט התובע, בהתחשב ברווח או בטובת ההנאה שהשיג החשוד בעקבות ביצוע העבירה, ושלא יעלה על גובה הקנס הקבוע לאותה עבירה; נקבעה בחוק הוראה על פיה ישולמו קנסות בשל עבירה לרשות מקומית או לגורם אחר, ישולם התשלום לפי פרט זה לרשות המקומית או לגורם האחר, לפי העניין.
2. התחייבות של החשוד להימנע מביצוע עבירה במהלך תקופה שתצוין בהסדר ושלא תעלה על שנה אחת; ההתחייבות יכול שתהיה מלווה בערובה, שתחולט אם הפר החשוד את ההתחייבות.
3. תשלום פיצוי לנפגע עבירה על נזק שנגרם לו מביצוע העבירה שבה הודה החשוד; סכום הפיצוי לפי פרט זה לא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין).
4. עמידה בתנאי תכנית טיפול, תיקון ושיקום שתקבע על ידי קצין מבחן, לרבות ביצוע שירות לציבור כהגדרתו בסעיף 71א(1) לחוק העונשין, והימצאות תחת פיקוחו של קצין מבחן למשך תקופה שיקבע קצין המבחן, ויחול לעניין זה הוראות סעיף 171 לחוק העונשין.
5. נקיטת צעדים אחרים לתיקון הנזק שנגרם עקב העבירה, לשם השבת המצב לקדמותו.
6. נקיטת אמצעים למניעת ביצוע עבירה מהסוג שהחשוד הודה בה, לרבות הפקדת רישיון נהיגה או הפקדת כלי יריה.
7. התחייבות של החשוד לבצע פעולות בהתאם להוראות סעיף 203א לחוק התכנון והבניה; ההתחייבות יכול שתהיה מלווה בערובה, שתחולט אם הפר החשוד את ההתחייבות.

4. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981², בסעיף 11א, במקום "1" ו"62" יבוא הפלילי ותקנת השבים "62" ו"62ב";

ד ב ר י ה ס ב ר

המבחן, ככל שמדובר בתיקי חקירה שהיו מיועדים לסגירה מחוסר עניין לציבור, תביא לגידול במספר התיקים שיטופלו על ידי שירות המבחן. מסיבה זו, וכדי להתאים את היקף הטיפול בחשודים מסוג זה למגבלות התקציב, האפשרות להפעיל את התנאי האמור תהיה כפופה לתקנות של שר הרווחה והשירותים החברתיים, שר המשפטים והשר לביטחון הפנים, שיקבעו את תחילתו של פרט 4 לתוספת הרביעית והוראות לגבי תחולתו, שיוכתבו, לפחות בשלבים הראשונים, על ידי מגבלות התקציב.

סעיף 4 מוצע כי לעניין הוראות חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, יהיה מעמדם של תיקים שבהם הגיעו התביעה והחשוד להסדר סגירת תיק מותנית, כמעמדם של תיקים שנסגרו מחוסר עניין

סעיף 3 התנאים שיכול תובע לכלול בהסדר סגירת תיק מותנית, מנויים בתוספת הרביעית המוצעת לחוק סדר הדין הפלילי. התנאים מהווים רשימה סגורה. את התוספת ניתן לשנות בצו של שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת. הוספה של תנאים, גם בחוקים חיצוניים לחוק סדר הדין הפלילי (דוגמת חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965), מחייבת הפניה בתוספת הרביעית לחוק סדר הדין הפלילי, כדי שניתן יהיה לכלול את אותם תנאים בהסדר סגירת תיק מותנית הנוגע לעבירות על אותם החוקים.

אחד התנאים שניתן יהיה לכלול בהסדר, הוא תכנית טיפול שתותאם לחשוד על ידי שירות המבחן, כאמור בפרט 4 המוצע לתוספת הרביעית. הפניית חשודים לשירות

² ס"ח התשמ"א, עמ' 322.

(1) בסעיף 9 –

(א) ברישה, אחרי "לעיין בכתב האישום נגד הנאשם" יבוא "או בהסדר לסגירת תיק מותנית כאמור בסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי, לפי העניין";

(ב) בפסקה (1), אחרי "עיון כאמור בכתב האישום" יבוא "או בהסדר לסגירת תיק מותנית";

(2) בסעיף 17 –

(א) בכותרת השוליים, אחרי "הסדר טיעון" יבוא "או הסדר לסגירת תיק מותנית";

(ב) בסעיף קטן (א), אחרי "שהתביעה תגיע להסדר טיעון עם הנאשם" יבוא "או להסדר סגירת תיק מותנית עם החשוד", ואחרי "הסדר טיעון המתגבש עם הנאשם" יבוא "או על פרטיו של הסדר סגירת תיק מותנית המתגבש עם החשוד";

(ג) בסעיף קטן (ב), אחרי "הודעה על פרטיו של הסדר טיעון המתגבש עם הנאשם" יבוא "או על פרטיו של הסדר סגירת תיק מותנית המתגבש עם החשוד, לפי העניין" ואחרי "לענין פרטיו של הסדר הטיעון" יבוא "או ההסדר לסגירת תיק מותנית";

(ד) בסעיף קטן (ג), במקום "על פרטיו של הסדר טיעון שהתגבש עם הנאשם" יבוא "על פרטיו של הסדר טיעון שמתגבש עם הנאשם או על פרטיו של הסדר לסגירת תיק מותנית שמתגבש עם חשוד", אחרי "לענין הסדר הטיעון" יבוא "או לעניין ההסדר לסגירת תיק מותנית, לפי העניין" ואחרי "על הסדר הטיעון" יבוא "או על ההסדר לסגירת תיק מותנית, לפי העניין";

(3) בתוספת השלישית, אחרי פרט 3 יבוא:

הגוף מוסר המידע	השלב בהליך הפלילי
התובע	"3א. הודעה על כוונה להגיע להסדר לסגירת תיק מותנית עם חשוד, בהתאם לסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי

ד ב ר י ה ס ב ר

של עבירות פשע, נראה כי ברוב המקרים לא יטיל הדבר נטל על המשטרה, שכן נפגעי העבירות שבהן יוצע הסדר סגירת תיק מותנית, לא יהיו זכאים ליידוע המינימלי גם על פי ההסדר הקיים כיום (לגבי הסדרי טיעון).

סעיף 6 עבריינות בתחום התכנון והבניה מהווה תחום ייחודי המצריך התאמת הוראות של ההסדר הכללי שמתווה סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי. סעיף 62(ה) לחוק מבהיר כי התנאים שיכול תובע לכלול בהסדר צריכים להיבחר מתוך רשימת התנאים המנויה בתוספת הרביעית לחוק סדר הדין הפלילי. לפיכך מוצע להתאים את ההסדר של סגירת תיק מותנית לנסיבות המיוחדות של אכיפת דיני התכנון והבניה, על ידי תיקון

לציבור, אשר העיון בהם מוגבל למספר מצומצם של גורמים לעומת תיקים שהוגש בהם כתב אישום.

סעיף 5 מוצע לתקן את חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (להלן – חוק זכויות נפגעי עבירה), וליצור לעניין הסדר סגירת תיק מותנית הוראות מקבילות להוראות הקיימות בדבר הבעת עמדתם של נפגעי עבירה לעניין הסדר טיעון. בהתאם לסוג העבירה שבשלה ייערך הסדר סגירת תיק מותנית, יוקנו לנפגע העבירה זכויות להיות מיוודע ביחס לאפשרות של התקשרות בהסדר כאמור עם החשוד, קבלת פרטי ההסדר והתייחסות לפרטיו (בכתב או בעל־פה). יחד עם זאת, מאחר שהתיקון המוצע מיועד על פי טיבו לטיפול בעבירות קלות או בנסיבות קלות

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 283.

203 א. (א) בהסדר לסגירת תיק מותנית לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי), הנערך לגבי עבירה על הוראות לפי חוק זה, רשאי תובע לכלול במסגרת תנאי ההסדר לפי סעיף קטן (ה)(2) של אותו סעיף, גם התחייבות של החשוד לבצע אחד או יותר מפעולות אלה:

(1) הריסה, פירוק או סילוק של הבניין או של חלק ממנו, שנבנו בלא היתר או בסטייה מהיתר או מתכנית;

(2) הריסה, פירוק או סילוק של חלק מבניין שנבנה כדין, אם יש בביצוע פעולה לפי פסקה (1) בלבד, לגבי חלק אחר של אותו בניין שנבנה שלא כדין, כדי להוות סיכון לבטיחות הציבור;

(3) הפסקת עבודה או שימוש במקרקעין, הנעשים בסטייה מהיתר או מתכנית;

(4) התאמת הבניין שנבנה בלא היתר או בסטייה מהיתר או מתכנית, להיתר או לתכנית.

(ב) על אף הוראות סעיף 62(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, לא עמד החשוד בהתחייבות הכלולה בתנאי ההסדר כאמור בסעיף קטן (א), רשאי תובע, באישור פרקליט שמונה כמנהל היחידה האחראית על אכיפת דיני התכנון, הבניה והמקרקעין בפרקליטות המדינה, מטעמים שיירשמו, להאריך את פרק הזמן לקיום ההתחייבות האמורה.

7. תחילתו של סעיף 5(2) לחוק זה, ביום תחילתו של חוק זכויות נפגעי עבירה (תיקון תחילה מס' 5), התשס"ח-2008⁴, או ביום תחילתו של חוק זה, לפי המאוחר.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההתחייבות (כמו התאמת הבניין לתנאי התכנית או ההיתר) אינו בשליטת החשוד, מוצע לתת לתובע סמכות להאריך את המועד לביצוע ההתחייבות.

סעיף 7 ביום י"ג בטבת התשס"ט (9 בינואר 2009) ייכנס לתוקף תיקון מס' 5 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (ס"ח התשס"ח, עמ' 624) (להלן – תיקון מס' 5 לחוק זכויות נפגעי עבירה). כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 5, בסעיף 5(2) להצעת החוק מוצע לתקן בתיקון עקיף את חוק זכויות נפגעי עבירה, וזאת בהתייחס לנוסח אותו חוק כפי שיהיה לאחר הכניסה לתוקף של תיקון מס' 5 לחוק זכויות נפגעי עבירה. לפיכך, מוצע כי מועד תחילתו של סעיף 5(2) להצעת חוק זו יהיה המועד שבו ייכנס לתוקף תיקון מס' 5 לחוק זכויות נפגעי עבירה, או מועד התחילה של הצעת חוק זו, לפי המאוחר מביניהם.

עקיף של חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולפיו ניתן יהיה לכלול בתנאי הסדר לסגירת תיק מותנית – התחייבות של החשוד לבצע הריסה, פירוק או סילוק של בניין או של חלק ממנו שנבנו בסטייה מהיתר או מתכנית; התחייבות של החשוד לבצע הריסה, פירוק או סילוק של חלק מבניין היוצר סכנה, בעקבות הריסת חלק אחר של הבניין שנבנה בניגוד לתכנית או להיתר; התחייבות של החשוד להפסיק שימוש או עבודה במקרקעין הנעשים בסטייה מהיתר או מתכנית.

התאמת הליכי הרישוי למציאות התכנונית, מחייבת לעתים הליכים שאורכים זמן. מאחר שלפי ההסדר הכללי שבסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי, אי-עמידה במסגרת הזמן שבו התחייב החשוד לבצע את ההתחייבות שנתן, מהווה הפרת ההסדר, ומאחר שבחלק גדול של עבירות התכנון והבניה יכול להיווצר מצב שבו העיכוב בביצוע

⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 624.

